

Kristen Michal
kliimaminister

15.03.2024 nr VKG.01-09/75

Keit Kasemets
kantsler

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Viru Keemia Grupp ASi investeering Ida-Virumaale
plastijäätmete ringlussevõtuks

Lugupeetud kliimaminister

Viru Keemia Grupp ASi tütarettevõtte VKG Plastic OÜ arendab plastijäätmete keemilise ringlussevõtu projekti Ida-Virumaal. Investeeringu maksumus on ligikaudu 80 miljonit eurot. Selle tulemusena tekib märkimisväärne plastijäätmete keemilise ümbertöötlemise võimekus Eestis, mis aitab riigil täita jäätmete ringlussevõtu kohustust ning vähendada Euroopa Liidule makstavat plastimaksu ringlusse võtmata jäänud plastijäätmete eest. Lisaks aitab see investeering vähendada koormust keskkonnale, tuua maksutulu riigile, luua uusi töökohti Ida-Virumaale ning suurendada eksporti.

VKG on korduvalt kommunikeerinud erinevatele ministeeriumitele olemasolevate sihtfinantseerimisprogrammide sobimatust suuremahuliste ning alles arenemisjärgus olevate uute tehnoloogiate kasutusele võtmiseks. Kliimanetraalsuse eesmärgi täitmisele kaasa aitavate tehnoloogiate rakendamine tööstuslikul skaalal nõuab tavapäraselt suurt alginvesteeringut, mille tulemusel suhteliselt väike hulk kõrgelt kvalifitseeritud tööjõudu suudab toota väga kõrget lisandväärtust. Tänapäevased riiklikud programmid on mõeldud väikestele ja keskmistele ettevõtetele ning valdavalt seavad edukuse kriteeriumideks pigem loodavad töökohad kui kõrge lisandväärtuse. Samas on päevselge, et kõrget lisandväärtust luuakse tööstuses läbi suuremahuliste investeeringute tehnoloogiasse, seadmetesse, automaatikasse.

VKG plasti keemilise ringlussevõtu projekti juures tuleb arvestada, et (pürolüüsi) tehnoloogiad on alles välja töötamisel. Nende juurutamine võtab aega ja sellega kaasnev tehnoloogiline risk on väga suur. Tehnoloogilise riski maandamiseks on riigipoolne kaasrahastus muutunud vältimatuks vajaduseks juba võetud ambitsioonikate kliima- ja ringmajanduseesmärkide täitmisel. Oleme seisukohal, et ka Eesti riik vajab uute tehnoloogiate baasil tööstusliku tootmise arendamiseks seada riigi kaasfinantseeringud tingimustel, mis ülalnimetatud riske adresseerivad ja maandavad.

VKG Plastic on seni edutult taotlenud Õiglase Ülemineku Fondi (ÕÜF) suurinvesteeringute meetme raames riigipoolset kaasfinantseerimist. Hetkel on VKG Plastic oma projekti EISA konsultantide soovitusel ümber defineerinud, mis tähendab seni väikese osakaaluga kaasfinantseerimise vähendamist veelgi. Teame juba ette, et selline lahendus uute tehnoloogiate juurutamise riske ei maanda.

Ülaltoodust lähtuvalt teeme VKG Plastic ringmajanduse tervikprojekti näitel ettepaneku modifitseerida olemasolevaid riiklikke finantseerimisprogrammide tingimusi (nt ÖÜF) või luua täiesti uus meede uute tehnoloogiate tööstuslikuks juurutamiseks alljärgnevatel tingimustel:

- Riigipoolne kaasrahastus vähemalt 25% ulatuses. Sellises mahus kaasfinantseerimine aitab maandada tehnoloogilisi riske ning annab investoritele kindlust suuremahuliste tööstusinvesteeringute tegemiseks alles arengujärgus rohemajanduse valdkondades.
- Projektide edukuse kriteeriumina peavad prevaleerima loodav lisandväärtus loodavate töökohtade ees.
- Loodavate töökohtade arv ei tohi piirata kaasrahastuse maksimaalset summat.
- Projektide realiseerimise tähtaeg peab olema vähemalt 7 aastat. Lühem periood ei ole suuremahuliste tööstusprojektide realiseerimiseks Eesti planeerimisseadust ja keskkonnamõjude hindamise regulatsioone arvestades lihtsalt teostatav. Juhime tähelepanu, et näiteks ÖÜF tingimuste kohaselt tuleb suurinvesteeringud ellu viia hiljemalt 31.08.2026. Täna alustades võtaks üksnes detailplaneeringute menetlemise protsess minimaalselt 2 aastat, millele peaks alles järgnema tehaste projekteerimine, ehitamine ja käivitamine.

Plastijäätmete ringlussevõtuks keemilise ümbertöötlemise rajamine Eestisse vajab asjakohast kaasfinantseerimise meetet. Meetme puudumine toob kaasa paremal juhul investeeringu edasi lükkamise, halvemal juhul sellest loobumise. Oleme valmis teiega kohtuma, et investeeringu hetkeseisust täpsemat ülevaadet anda ning lahendusi arutada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ahti Asmann
juhatuse esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaanis Sepp
juhatuse aseesimees

Teadmiseks: Tiit Riisalo majandus- ja infotehnoloogiaminister
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (info@mkm.ee),
Madis Kallas regionaalminister
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (info@agri.ee)

Meelis Münt
meelis.munt@vkg.ee